

Täysistunto

Maanantai 24.1.2022 klo 14.02—15.18

4. Hallituksen esitys eduskunnalle yrittäjien työttömyysturva-oikeuden väliaikaiseksi järjestämiseksi

Hallituksen esitys HE 239/2021 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Anu Vehviläinen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Keskustelu, ministeri Haatainen, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.35 **Työministeri Tuula Haatainen** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tavallisesti päätoimisesti yrittäjänä työllistyneellä on oikeus työttömyysetuuteen lähtökohtaisesti sen jälkeen, kun yritystoiminta on kokonaan lopetettu. Tämän koronapandemian alettua työttömyysturvalakia muutettiin keväällä 2020 väliaikaisesti siten, että yrittäjälle voitiin maksaa työmarkkinatukea, jos hänen päätoiminen työskentelynsä yrityksessä oli päätynyt pandemian takia. Tuensaajan ei kuitenkaan tarvinnut lopettaa yritystoimintaansa kokonaan tuen saadakseen. Tämä muutos oli voimassa maaliskuusta—huhtikuusta 2020 marraskuun loppuun 21.

No, nyt hallitus on tässä esityksessä esittämässä, että työttömyysturvalakiin tehdään tätä aiempaa vastaava muutos. Yrittäjälle voitaisiin siis jälleen maksaa työmarkkinatukea edellyttämättä koko yritystoiminnan lopettamista. Päätoimisen työskentelyn päättymisen voisi osoittaa sillä, että yritystoiminnasta saatava tulo on pandemian takia enintään 1 103 euroa 92 senttiä kuukaudessa. Aiempiin väliaikaisiin muutoksiin verrattuna tulorajaa tarkistettaisiin palkkakertoimella vastaamaan muiden työttömyysturvalaissa säädettyjen tulorajojen muutoksia. Muutoksen perusteella työmarkkinatukea voitaisiin maksaa tammi- ja helmikuulta tältä vuodelta. Tavallisesti työttömyysetuuden saaminen edellyttää, että henkilö on ollut työnhakijana TE-toimistossa. Koska laki muuttuisi nyt takautuvasti, tästä edellytyksestä luovuttaisiin tammikuun alun ja helmikuun puolivälin väliseltä ajalta. On hyvä muistaa, että työttömyysetuus on tarkoitettu turvaamaan toimeentuloa työttömyyden aikana, ei itsessään tukemaan yritystoiminnan jatkumista.

Tämä muutos lisää työttömyysturvamenoja arviolta noin 12,2 miljoonaa euroa kuukaudessa, eli yhteensä menot lisääntyisivät arviolta noin 24,4 miljoonaa euroa. Kuntien osuus tästä olisi arviolta noin 9,8 miljoonaa euroa työmarkkinatuen niin sanottujen Kela-sakkojen takia. Jos työmarkkinatukea hakevien yrittäjien määrä kasvaakin nyt aiempaan verrat-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 163/2021 vp

tuna merkittävästi, niin totta kai silloin työttömyysturvamenot kasvavat arvioitua enemmän.

Tämä on esitys, ja kiitän eduskuntaa siitä, että eduskunta on kokoontunut näiden työttömyysturvaa koskevien, kansalaisten toimeentuloa turvaavien esitysten käsittelemistä var-
ten. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Lehto.

14.38 **Rami Lehto ps:** Arvoisa rouva puhemies! Jos edellinen esitys oli hyvä esitys, niin sellainen on myös tämä esitys. Tätä myös pienyrittäjät tarvitsevat. Tämä on nyt seitsemäs kerta, kun käytännössä sama hallituksen esitys tulee uudelleen tänne jatkoon, pieniä muutoksia on — seitsemäs kerta. En tiedä, pääseekö sillä jo Guinnessin ennätyskirjaan, että sama lakiesitys tuodaan uudestaan ja uudestaan käytäntöön, [Timo Heinosen välihuuto] mutta täytyy todeta, että tämä ei riitä. Tässä tulee vielä kahdeksaskin kerta. Siksi tätä olisi sikin jatkettava pidemmälle kevääseen.

Alkuunhan näitä tehtiin kolmen kuukauden pätkissä. Nyt on siirrytty kahden kuukauden pätkiin. Me tiedetään, että vaikka pandemia tässä nyt helpottaisikin, siellä on pienyrittäjiä, mitkä ovat velkarahalla ja omilla säästöillä kituutelleet ja pitäneet yritystä pystyssä, vaikka tuloja ei ole ollut. Vaikka ovet saataisiin aukaistua laajemmin kuntosaleille ja pieniin kuppiloihin, niin siellä ei välttämättä ole asiakkaita. Se menee äkkiä nurin, joten kyllä siellä tarvitsee yrittäjä tukea siihen, jos joutuu työttömäksi tämän pandemian jälkeenkään, mikä on kumminkin vaikutuksia tästä pandemiasta. Tässä ei ole kyse yritystuesta, vaikka tätä jatketaan. Tämä on pandemiatuki — minun mielestäni ainakin.

Sitten jos ajatellaan, niin kuin ministeri Sarkkinen puhui äskeisessä kohdassa, että siinä on nyt taloudellinenkin kysymys, niin sellainen tässäkin on, mutta ei voida tällaisessa asiassa säästää, kun on kyse duunareista, ketkä joutuvat työttömiksi, tai sitten pienyrittäjis-
tä, ketkä joutuvat työttömiksi tämän pandemian takia, kerta kyllä hallituksella muuallekin rahaa riittää.

Ja olisi myös hyvä, että ministeri ja hallitus harkitsisivat, miten sitten tämä kuntien osuus tästä korvauksesta, kun tästä tulee kuluja kunnillekin, korvattaisiin kunnille täysimääräisesti.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Myllykoski.

14.40 **Jari Myllykoski vas:** Arvoisa rouva puhemies! Tässä on helppo yhtyä opposition oikeisiin näkemyksiin, että esitys on hyvä ja kannatettava. Siltä osin tässä kohtaa voi tietysti ruveta pohdiskelemaan, mitä jatkon kannalta voisi tehdä. En ole mikään perustuslakiasiantuntija, mutta siltä osin kuin nämä toimet työttömyysetuuksiin tapahtuvat meillä valtioneuvoston ja eduskunnan hyväksyminä — tai ollaan todettu, että meillä on tällainen pandemia, joka aiheuttaa yritystoiminnassa ja myös työtekijöiden osalta vaikeuksia — pohtisin kuitenkin valtioneuvoston suunnalla, olisiko mahdollista tällaisessa tilanteessa kysyä perustuslakivaliokunnalta tai perustuslakiasiantuntijoilta, voitaisiinko tällaisiin tilanteisiin lainsäädännössä antaa asetuksenantovaltuutus, koska siinä vaiheessa, jos se nyt perusteellisesti tutkitaan, että tämä johtuu nimenomaan pandemiasta ja niistä toimista, joilla suljetaan yritystoimintaa, voitaisiin katsoa, että perustuslaki ei olisi este.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 163/2021 vp

Edustaja Lehdolle: Olen paljolti samaa mieltä, mutta siinä kohtaa, jos pandemian taantuminen mahdollistaa yritystoiminnan jatkamisen, aika harkitusti kyllä ajattelisin, että sen jälkeen vielä voitaisiin maksaa työttömyyteen liittyvää etuutta. Sitten meidän kustannussektori on kuitenkin eri asia, sieltä tuetaan yrityksiä. Se ehkä tässä kannattaa pitää kristallinkirkkaana, mistä tässä on kysymys, kun puhutaan työn tekemiseen liittyvistä ongelmista.

Näillä huomioilla tahdon vielä kiittää ministeriä esittelystä. Toivotaan, että tämä mahdollisimman pian saadaan aikaan. Jos nyt oikein ymmärsin, oliko niin, että tässä tämä helmikuun tähän hakemiseen ei ollut aivan tarkkarajainen, niin että korvausta sai hakea vielä myös helmikuun jälkeen?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Talvitie poissa. — Edustaja Marttinen.

14.42 **Matias Marttinen kok:** Arvoisa rouva puhemies! Tervehdin ilolla tätä hallituksen esitystä, jolla nyt hallitus esittää, että yrittäjien työttömyysturva-oikeutta pidennettäisiin helmikuun loppuun saakka. Tietysti pääsi käymään tällainen pieni välivaihe, koska tämä lainsäädäntö umpeutui marraskuun lopulla. Kuitenkin, kun me tiedämme sen, että korona-kriisi on edelleen käynnissä ja moni pienyrittäjä ja moni yrittäjä on erittäin vaikeassa tilanteessa ollut, on tietysti täysin selvää, että eihän kukaan yrittäjä, joka haluaa elättää itsensä omalla työnteollaan ja omalla riskinotollaan, lähde tietenkään hakemaan työttömyysetuutta kuin aivan viimesijaisena keinona, että pystyy selviämään tämän kriisin yli. Ja sen takia pidän kyllä tärkeänä ja tarpeellisena, että tätä lainsäädäntöä viedään eteenpäin ja tämä oikeus pidetään nyt voimassa.

Rouva puhemies! Kun ministeri on paikalla, niin nostan esille nyt myös sen, että kun kerran tämä lainsäädäntö pääsi umpeutumaan silloin marraskuun lopulla ja nyt sitten taas ollaan tammikuun lopussa ja tätä lainsäädäntöä käsitellään uudelleen, niin haluaisin kysyä ministeriltä: miten te perustelette tämän voimassaoloajan, että tämä olisi vain helmikuun loppuun saakka voimassa, ettei taas käy niin, että tämä ikään kuin juuri saadaan käsiteltyä ja sitten tämä on vain hetken aikaa voimassa? Kuitenkaan me emme vielä tiedä, mihin suuntaan tämä epidemia on tästä menossa. Elikkä miten te perustelette tämän voimassaoloajan? Näkisin kyllä itse niin, että tässä olisi perusteet säätää tämä laki myös pidemmäksi aikaa voimaan, jotta myöskään eduskunnan ei tarvitse koko aikaa tätä asiaa käydä läpi. Mutta uskon kuitenkin, rouva puhemies, että itse tästä asiasta löytyy laaja yksimielisyys tässä salissa. On tärkeää auttaa yrittäjät tämän kriisin yli, ja tätä esitystä kyllä siltä osin tuen erittäin mielelläni.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Satonen.

14.45 **Arto Satonen kok:** Arvoisa puhemies! Tästä on hyvä jatkaa. — On ilman muuta selvää, että tämä esitys tarvitaan ja tämä asia on ollut tarpeellinen koko tämän korona-ajan, varsinkin niitä yksinyrittäjiä kohtaan, joiden ammatinharjoittaminen on joko estynyt tai huomattavasti vaikeutunut koronan ja koronarajoitusten vuoksi. Eli siinä mielessä tämä on kyllä perusteltua.

Tässä on kyllä aika hyviä puheenvuoroja salissa jo käytetty. Tuossa edustaja Lehto sanoi, että tämä taitaa tehdä ennätyksen, sillä tämä sama esitys on nyt jo seitsemättä kertaa käsittelyssä, ja täytyy sanoa, että luulen, että tämä tekee siinäkin ennätyksen, että aika

Pöytäkirjan asiakohta PTK 163/2021 vp

monta kertaa on nyt sitten jo hallituksen esitys ollut suoraan opposition tekemästä vastalauseesta — sekin on tietysti aikamoista. Oppositionhan on jatkuvasti esittänyt tätä aikaa pidemmäksi, koska olemme koko ajan ajatelleet, että ei ole perusteltua ollut niin nopeasti ajaa tätä alas. Vaikka tämä on toki poikkeusjärjestely — jonka olemassaoloa normaaliaikana en itsekään kannata — ei ole perusteltua ajaa tätä niin nopeasti alas. Tätä samaa keskustelua sitten taas huomenna valiokunnassa käydään, ja kyllä näkisin niin, että ainakin nyt tämä kevätkausi pitäisi tässä katsoa ihan rauhallisesti.

Varmasti se yrittäjä hakee työmarkkinatukea vain silloin kun hänellä on siihen oikeasti tarve, mutta tämä on sillä tavalla ihan merkittävä asia kyllä — täällä on jo perusteet kerrottu — että tämä tarve on kuitenkin aika monella: tämän esityksen mukaan 2021 lokakuussa näitä työmarkkinatuen saajia oli 18 200, eli kyllä tämä asia aika isoa joukkoa kuitenkin koskee.

On hyvä tosiaan, että tämä nyt uudelleen aukeaa, mutta toivoisi kyllä, että mentäisiin vähän pidemmälle, ja uudistan tuon edustaja Marttisen kysymyksen: millä perusteella tämä määräaika on nyt vain helmikuun loppuun asetettu?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Pirttilahti poissa. — Edustaja Laukkanen.

14.47 Antero Laukkanen kd: Arvoisa herra puhemies! Täällä on käytetty nyt monta hyvää puheenvuoroa, ja kaikki keskittyvät tämän lakiesityksen lyhytaikaiseen kestoan. Kuten todettu, tämä on nyt seitsemäs kerta, kun tätä lakia täällä käsitellään. Viittaamaan edelliseen puheenvuorooni edellisen lain kohdalla, jossa totesin, että eduskunnan resurssien käyttö tällä tavalla ei ole järkevää eikä ole enää mitään järkevää selitystäkään sille, miksi tämä tehdään niin lyhytjänteisesti. Eli kun eduskunta täältä ihan selkeästi viestittää niin opposition kuin hallituspuolueiden joukosta, että voisiko tämä olla pidempi, niin voisiko sitten se seuraava esitys olla sillä tavalla, että se olisi joidenkin takarajojen sisällä, jotka olisivat kauempana?

Edustaja Myllykoski käytti hyvän puheenvuoron tästä sääntelyn mahdollisuudesta. Ollaan me muissakin asioissa tehty ennakoivaa lainsäädäntöä erityistilanteita varten. Tämäkin voisi olla luonteeltaan sellainen, jota voisi sitten aivan valtioneuvoston säädöksellä ohjata tarpeen mukaan. Kyllä uskon, että siellä ministeriössä on ymmärrystä ja taitoa tällainen esitys tänne tuoda, jos vain hallitus sitä tahtoo — näin toivoisi. Ja jälleen toivon valiokunnalle rohkeutta tehdä tästä sellainen mietintö, jossa näitä aikarajoja muutetaan. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja al-Tae.

14.49 Hussein al-Tae sd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä on hyvä esitys, niin kuin tässä on moneen kertaan toistettu, mutta jos sallitte, niin kysyisin ministeriltä.

Ministeri, tässä on aika paljon tällaisia vastaavia esityksiä tehty, ja kun itse suljemme mahdollisuuksia pienyrittäjien ja yleisesti yrittäjien tehdä työtään, niin on hyvä, että kompensoimme parhaamme mukaan. Nyt eletään pandemiassa sellaista vaihetta, jossa nämä pienyrittäjät ovat todella väsyneitä, äärettömän väsyneitä. Kysyisin, millaista keskustelua olette käyneet muiden ministereiden kanssa siitä, mitä muuta tukea voitaisiin näille yrittäjille nyt sitten tarjota, jotta heidän mielentilansa, mielenterveytensä, hyvinvointinsa, tässä vielä korostuisi, eivätkä he jatkuvasti olisi meidän armoilla siinä, milloin tiloja suljetaan,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 163/2021 vp

milloin yritykset eivät voi tehdä sitä työtään ja millaisia erilaisia tukia voidaan hakea ja mistä hakea. Itsessäänhan se on erittäin stressaavaa. Miten me katsomme tätä kokonaisuutta? Onko meillä suunnitelmaa sille, miten me voisimme näitä yrittäjiä tukea pitkälle eteenpäin, jotta he jaksaisivat edelleen yrittää tulevaisuudessa?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Hyrkkö.

14.50 **Saara Hyrkkö vihr:** Arvoisa puhemies! Esitys yrittäjien työttömyysturvan jatkosta on todella tervetullut, odotettu ja tarpeellinen. Tämä korona-aika on osoittanut kipeästi meidän turvaverkkojen reikäisyyden kriisin keskellä, ja ajattelin, että siitä on ehkä syytä vetää pari johtopäätöstä.

Ensinnäkin, meidän tulisi olla tuleviin kriiseihin paremmin valmistautuneita myöskin sosiaaliturvan osalta. Esimerkiksi perustulo vähentäisi tarvetta tämältyyppeisiin laastariratkaisuihin niissä seuraavissa mahdollisissa ja tietysti hyvin epätoivotuissa kriiseissä, joita tämä meidän kansakunta kohtaa.

Ja toiseksi, me ollaan jo useamman kerran kantapään kautta todella opittu, että korona-kriisin kesto on erittäin vaikea ennakoida. Sellaisten kestävämpien ja joissain tapauksissa myös toimivampienkin ratkaisujen valmistelua ei tulisi lykätä tai jättää tekemättä vain sen takia, että me tavallaan toivotaan, että tämä kriisi jo kohta päättyisi. Sama koskee tietysti myöskin näiden esitysten ja lainsäädäntöjen kestoja ja tällaista tilkkutäkkimäisyyttä, mitä tässä monet muutkin kollegat ovat nostaneet esiin.

Yksi esimerkki tästä liittyy myöskin kulttuuri- ja tapahtuma-alan tukemiseen. Me saatiin keväällä aikaan tukipaketti, joka tuli todella tarpeeseen, joka huomioi aiemmin väliinputoajiksi jääneet freelancerit, mutta oli kuitenkin jo silloin selvää, että tukien ohjautumisessa ja kohdentumisessa oli paljon ongelmia, ja se apurahan muotoinen malli ei kaikilta osin osunut maaliin. No nyt kriisin pitkittyessä kulttuurialan toimijat on jälleen isketty aika lailla kanveesiin. Porukka on todella väsynyttä, aivan loppu. Tukea tarvitaan, ja hallituksen täytyy ottaa opiksi siitä aiemmasta, jotta kukaan ei jää tyhjän päälle ja jotta ne tuet kohdentuvat reilusti. Tällä asialla on tosi kova kiire, ja alan luottamus meihin päättäjiin on kovalla koetuksella. Meidän on pystyttävä parempaan.

Samaan aikaan on myös ihan jatkuvasti punnittava sitä, mitkä rajoitukset ovat välttämättömiä, mitkä ovat oikeasuhtaisia. Sellaiseen varmuuden vuoksi rajoittamiseen me emme voi ryhtyä, kun puhutaan ihmisten vapauksista.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Laakso.

14.52 **Sheikki Laakso ps:** Arvoisa rouva puhemies! Niin kuin edellinenkin hallituksen esitys, niin tämänkin hallituksen esitys on todellakin kannatettava. Mutta ihan oikeasti sama ongelmahan tässä on, että minkä takia tämä on näin lyhytkestoinen, vaikka se voitaisiin määrätä pidempiaikaiseksi. Tietysti ymmärrän, että hallituspuolueissa ei välttämättä aina olla niin yrittäjien kannalla, mutta katse kääntyykin kyllä keskustan suuntaan. Toivottavasti keskustassa voitaisiin ottaa tästä palloa, vaikka edustaja Ovaska näyttäisi vähän muskeleita siellä hallituksessa, niin saataisiin jatkettua tätä vähän pidemmälle kuin muutaman viikon eteenpäin. — Kiitoksia.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kopra.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 163/2021 vp

14.53 **Jukka Kopra kok:** Arvoisa rouva puhemies! Tämä todellakin on tarpeellinen ja hyvä esitys, ja on hyvä, että ministeri sen tänne on tuonut. Kun ei täältä salin puolelta vielä ole sitä ääneen sanottu, niin totean myös sen ääneen, että minun mielestäni puhemieheltä oli oikea ratkaisu kutsua eduskunta koolle varta vasten näitä asioita käsittelemään kesken tauon. Se nopeuttaa tätä prosessia. Meillä on ympäri Suomea työttömiä ja yrittäjiä, jotka todellakin ovat näiden päätösten tarpeessa, mitä täällä teemme.

Sellainen näkökulma koskien tätä puheena olevaa esitystä on se, että tätä yrittäjien työttömyyskorvausta tarvitsevat juuri ne pienyrittäjät, joille se on viimeinen oljenkorsi. Siinä tilanteessa, kun he sitä tarvitsevat, todennäköisesti vaihtoehtona on konkurssi tai kuppien nurin laittaminen tai muu vastaava. Ja se olisi Suomen kannalta kaikkein pahin vaihtoehto, eli tällä estetään toivottavasti yritystoiminnan lakkaamisia. Sillä jos niin pääsisi käymään, että meillä massiivisesti yritykset lakkauttaisivat toimintansa, niin meidän nouseminen koronasta kestää sitäkin kauemmin, koska ei niitä uusia yrittäjiä tule. Jos yrittäjät lannistuvat koronassa ja pistävät kupit nurin, eivät he välttämättä ihan heti ryhdy uudestaan yrittämään, ja niin edelleen. Eli näin ollen on kaikin keinoin pidettävä — vaikka tekohengittämällä — yritykset pystyssä, jotta nousu koronasta on mahdollista.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Heinonen.

14.55 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa rouva puhemies! Tämä on hyvä esitys, ja tuntuu vähän siltä, että hallitus tykkää kuulla oppositiolta kehuja, kun tämäkin esitys nyt tuodaan jo seitsemännen kerran tänne käsittelemään.

Edustaja Marttinen ja edustaja Satonen tekivät tästä jo hyvissä ajoin esityksen, että otetaan tämä käyttöön, kun tilanteen paheneminen nähtiin jo hyvin kauan sitten, ja nyt vasta eduskunta täytyy puhemiehen ratkaisulla kutsua käsittelemään tätä kiireisesti. Puhemiehen ratkaisu on täysin oikea, mutta tämän asian olisi, arvon ministeri, voinut hoitaa jo joulukuussa, kun oli selvästi nähtävissä, että tämä tilanne tulee pahenemaan.

Tämä siis koskee yrittäjien työttömyysturva-oikeutta ilman, että yritystä täytyy lopettaa, ja niin kuin tässä keskustelussa on tuotu esille, tämä esitys on käsitelty eduskunnassa jo seitsemän kertaa ja työllistetään eduskuntaa, työllistetään eduskunnan virkamiehiä, virkakoneistoa ja valiokuntia ja jälleen oppositio tekee todennäköisesti tuon eriyvän mielipiteen, missä todetaan, että helmikuun loppuun on aivan liian lyhyt aika tämän lainsäädännön voimassa pitämisessä. Toivon, että ministeri antaisi hallituspuolueiden edustajille luvan tukea opposition esitystä valiokunnassa, niin että voimassaoloa pidennettäisiin vähintäänkin koko kevään ajaksi.

Täällä on puhuttu myös siitä, voisiko olla sujuvampi, ketterämpi käyttöönotto. Sitä täytyisi miettiä tämäntyppisissä tilanteissa. Nytkin on ollut tilanteita, että tätä ei ole tarvittu, mutta seitsemän kertaa on jo tarvittu ja todennäköisesti tarvitaan vielä kahdeksannenkin kerran.

Sosiaalidemokraattien edustaja al-Tae kysyi, onko hallitus miettinyt, mitä voisi tehdä yrittäjien jaksamiseksi. Edustaja al-Tae, antakaa yrittäjien tehdä työtä. Sitä he kaipaavat, ja sillä he jaksavat. Nyt heitä rasittavat eniten epäoikeudenmukaiset ja kohtuuttomat rajoitteet. Puhuin aiemmassa puheenvuorossani esimerkiksi liikunnan rajoittamisesta. Tennis-halli, jossa pelataan kymmenen metrin välillä, verkko välissä: Missä muualla on niin hyviä turvaetäisyyksiä? Ei onnistu. Tai kuntosalit, joista on kansainvälisestikin todettu, että korona ei näissä ympäristöissä vastuullisesti toimittaessa leviä. Eli antakaa tehdä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 163/2021 vp

Edustaja Hyrkkö, te vihreät puhutte aina kauniisti kulttuurialasta, mutta te teette näitä toimenpiteitä, jotka kohdistuvat sinne varsin epäoikeudenmukaisesti. Sanoitte, että varmuuden vuoksi rajoittamiseen ei pidä ryhtyä, mutta te olette ryhtyneet. Te olette ryhtyneet kuntosalien... [Puhemies koputtaa] — Tulen, puhemies, jatkamaan hetkeksi. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

Arvoisa puhemies! Te, arvot vihreät, edustaja Hyrkkö, olette ryhtyneet tähän, mistä te sanoitte, että siihen ei pitäisi ryhtyä, eli varmuuden vuoksi rajoittamiseen. Sellaisia toimenpiteitä ovat nyt esimerkiksi nämä Uudellamaalla kuuden viikon mittaisiksi jatkuneet kuntosalien täyssulut tai ruokaravintoloiden sulkemiset kello 18. Kun te antaisitte näiden tehdä ratkaisuja koronaturvallisesti ja vastuullisesti, niin me välttyisimme näiltä toimenpiteiltä, joita täällä nyt käsitellään yrittäjien, työntekijöiden ja yritysten pelastamiseksi.

Itse kävin edustaja Auton vieraana Lapissa, ja kyllä ihmettelin sitä, että ruokaravintolat määrättiin klo 18 kiinni. Ne yrittäjät tarvitsevat nyt näitä aputoimenpiteitä juuri sen takia, että ei edes koronaturvallisesti voida ruokaravintolaa pitää auki. Nämä ovat niitä toimenpiteitä, joita edustaja Hyrkkö kritisoi mutta kuitenkin vasemmalla kädellä koko ajan tekee.

Eli kuntosalit, urheilu, kulttuuri — siellä olisi kyllä paljon tehtävissä koronaturvallisestikin. En itse kannata sitä ajattelua, että vapautetaan kaikki ja täydellisesti, mutta te olette valinneet sen linjan, että laitetaan kiinni kaikki ja täydellisesti. Tämä ajaa tällä hetkellä elokuvateattereita, kulttuurialaa, urheilua, tapahtumia, ruokaravintoloita ja monia muita erittäin tiukkaan ahdinkoon. — Edustaja Hyrkkö, ennen kuin poistutte, niin muistakaa tämä ensi kerralla, kun näitä rajoitustoimia olette hyväksymässä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Ovaska.

15.00 **Jouni Ovaska kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Muistutan myös, että näitä alueellisia rajoituksia on olemassa, kaikki ei ole tullut hallitukselta, ja edustaja Heinonen nosti hyvin esiin näitä ongelmakohtia.

Kyllä olen samaa mieltä myös siinä, että parasta tukea on se, että nämä yritykset saavat avata ovensa, ravintolat saavat olla auki kello kymmeneen, ihmisten on päästävä kulttuuritapahtumiin, ja tämä kuntosalien tilannehan on avien päätös täällä Helsingissä. Itse tulen Tampereelta, jossa kuntosalit ovat auki, mutta täällä ne ovat suljettuja. Meillä on kohta koko maa täynnä ammattilaisluvanvetäjiä, kun katsoo tuota lisenssien hakijamäärää uutisista. Että kyllä näitä pystytään kiertämään, mutta kyllä meidän pitää löytää niitä ratkaisuja, niin kuin aikaisemmissa puheenvuoroissa on tullut esiin.

Eurooppahan on avaamassa oviaan, ja siellä on sitten erilaisia toimia, joilla huolehditaan siitä, että pidetään turvaetäisyyksiä. Että kyllä tämä lainsäädäntö, joka tässä nyt on esillä, on erittäin tarpeellinen, mutta ne isot ratkaisut ja keinot tehdään niillä alueilla mutta myöskin hallituksen ohjaamina, joten nyt on katsottava niitä palautteita ja sitä kokemusta, mitä myös THL:n suunnasta on annettu, että miten sitä tukea parhaiten yrittäjille annetaan. Annetaan heidän yrittää.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Myllykoski.

15.01 **Jari Myllykoski vas:** Arvoisa rouva puhemies! Mielenkiintoista mielipiteiden vaihtoa, mutta ihan yksi perusasia: edustaja Laaksolle voin todeta, että jos minun lapseni

Pöytäkirjan asiakohta PTK 163/2021 vp

on saanut vaatteet päälle ja ruoan pöytään, niin voitte varmasti tietää, että arvostan kyllä yrittäjyyttä, kun olen palkkatyölläni pystynyt perhettäni elättämään.

Toisena asiana, mistä tässä pitäisi nyt keskustella — vaikei aivan suoranaisesti liity tähän — on se, mikä on erinomaista, että juuri tässä hallituksen esityksessä toimintaa ei tarvitse kokonaan lopettaa, ja se on asia, mitä meidän tulisi jatkossa pohtia vielä enemmän, koska tämmöisessä tilanteessa, missä yrittäjien tulot nyt pienenevät, heidän ansiopäivärahansa tai päivärahan laskentaperusteensa on hieman vinoutunut. Eli silloin, kun on mennyt hyvin, on maksettu enemmän työttömyysvakuutusmaksua, mutta kun toiminta rupeaa hiipumaan, niin sen hiipuvan toiminnan osalta maksetaan sitä päivärahaa eikä sen koko karttuman mukaisesti, mikä olisi oikeudenmukaista: eli se, mitä olet maksanut, siitä maksettaisiin ansiopäivärahaa. Tämä on jäänyt tästä keskustelusta pois, ja minä olen sitä mieltä vahvasti, että tämänkin hallituksen tulisi vielä pohtia sitä, että olisiko tämä yksi... — En liitä siihen nyt päivärahaa, tämän hetken keskusteluun, mutta se, että millä me voitaisiin todeta, että yrityksen toiminta on nyt väliaikaisesti jonkun suhdanteen takia vähentynyt niin, että ei ole työtilaisuuksia, mutta ettei tarvitsisi niitä koneita ja laitteita myydä, niin sanotusti, lopettaa koko toimintaa, vaan että ne uuden starttauksen edellytykset pysyisivät jatkossakin parempina.

Puhemies Anu Vehviläinen: Olemme käyttäneet lähes tämän puoli tuntia tässä vaiheessa, ja nyt annan vielä ministeri Haataiselle puheenvuoron. — Ministeri Haatainen, 3 minuuttia.

15.03 Työministeri Tuula Haatainen: Arvoisa puhemies! Kiitän kaikkia keskustelusta, ja kiitän kaikkia edustajia siitä, että olette tulleet tästä asiasta tänne päättämään.

Tämä omikronhan on sellainen näkymätön vihollinen, joka ei oikein aikeitaan kerro, ja sehän, millä tavalla tämä on kohdellut yrityksiä, näkyy tällä hetkellä erityisesti palvelualoilla. Silloinhan kun tämä pandemia alkoi, monista eri syistä koko maailmantalous lamaantui, ja se näkyi koko laajassa yritys kentässä, mutta nyt me näemme, että monilla yrityksillä toiminta on lähtenyt hyvin käyntiin ja koneet käyvät täysillä ja työvoimapolusta puhutaan, mutta palvelualoilla, niin kuin täällä salissa juuri todettiin, tämä tilanne näkyy, ja siellä on paljon yrittäjiä ja pienyrittäjiä, joiden tueksi nyt tämä ratkaisu edelleenkin tuodaan tänne.

Olen pahoillani siitä, että emme voi ennakoida tätä tilannetta. Se, miksi tämä nyt on tuotu tässä aikataulussa, eli tammi- ja helmikuun osalta: Edelleenkin nyt siis tässä saa ilman yrityksen lakkauttamista työmarkkinatuen suuruisen tuen, ja miksi se on näin tehty, niin siksi, että tämä on tarkoitettu tämmöisessä tilanteessa väliaikaiseksi tueksi yrittäjälle toimeentulon turvaamiseksi mutta se ei ole sen yrityksen toiminnan tueksi tarkoitettu.

Siitä, miten yrityksiä tuetaan — edustaja al-Tae kysyi siitä — on erillinen paketti valmisteilla ja tulossa ministeri Lintilän, kollegani, vastuulla, ja siellä on kustannustuki ja sulkkukorvaus. Nämä ovat tulossa, ja ne ovat sitten niitten yritysten toimintaedellytysten tueksi tarkoitettuja. Eli on ihan hyvä tämä ero selkiinnyttää.

Edustaja Myllykoski kysyi tästä hakemisesta: Eli takautuvasti sieltä tammikuulta voi hakea. Kun helmikuun puoleenväliin mennessä ilmoitetaan, niin saa sieltä tammikuulta sen takautuvasti.

Toivon todellakin, että päästään avaamaan. Nyt tässä tilanteessa hallitus seuraa viikoittain tätä tilannetta, millä tavalla eri toimia tehdään, ja totta kai hallituksen tavoitteena on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 163/2021 vp

heti avata, kun tilanne sen sallii. Tässä me olemme yksinomaan terveydenhuollon viranomaisten ja niiden arvioiden varassa, joita maailmalta saadaan tämän taudin etenemisestä.

Tämä esitys on nyt tässä, ja voi olla, että joudutaan tekemään vielä uusi, mutta toivoisin, että emme joutuisi, koska sehän tarkoittaisi sitä, että olisimme päässeet avaamaan yhteiskuntaa ja yritykset pääsisivät toimimaan mahdollisimman normaalisti ja asiakkaat käyttämään palveluita. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa päiväjärjestyksen muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi.

Asian käsittely keskeytettiin kello 15.06.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 15.16.

Puhemies Anu Vehviläinen: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 4 käsittelyä. — Edustaja Pirttilahti.

15.16 Arto Pirttilahti kesk: Arvoisa puhemies! Tästä asiasta käytiin kanssa erinomainen keskustelu. On todella hyvä yrittäjien työttömyysturvaoikeuden väliaikainen järjestäminen siten, että yrittäjän ei tarvitse lopettaa sitä yritystoimintaansa päästäkseen tämän työttömyysturvan piiriin.

Keskustelun lomassa tuli erinomainen asia, minkä edustaja Myllykoski otti esille ja vähän laajensi sitä ajattelua, että tässä täytyisi laajemminkin pohtia sitä, mikä on yrittäjien asema ja varsinkin pienyrittäjien asema. Meillä Suomessa on paljon pienyrityksiä, mitkä toimivat köyhyysrajan alapuolella. He eivät ole olleet pyytämässä työttömyysturvaa, he eivät ole olleet pyytämässä yhteiskunnalta oikeastaan mitään, vaan tehneet sitä omasta sydämestään, sanotaan nyt käsityöyrittäjät, freelancerit, moni muu yritystyyppi. Tulisikin miettiä, minkälainen heidän työttömyysturvansa on, mutta yhtä lailla, miten myös heidän eläketurvansa kertyy näissä pienyrityksissä heidän työntekonsa aikana.

Eli tämä on tässä erinomainen avaus itse tämän erinomaisen lakiesityksen lisäksi. Ja kun tällä esityksellä nyt taas pätkän matkaa eteenpäin jatketaan, otan esille saman asian myös tässä laissa: onko tämä viimeinen voimassaolopäivä ihan eksakti, vai voiko sitä vielä hie-man pidentää? — Kiitoksia.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan.